

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U 7/19**, rješavajući zahtjev **Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske**, na osnovu člana VI/3.a Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik

Mato Tadić, potpredsjednik

Mirsad Ćeman, potpredsjednik

Margarita Caca-Nikolovska, potpredsjednica

Tudor Pantiru, sudija

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudija

Seada Palavrić, sutkinja

Giovanni Grasso, sudija

na sjednici održanoj 4. oktobra 2019. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Kluba delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske** za ocjenu kompatibilnosti člana 11. stav (2) Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02 - ispravka, 30/02 - ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 i 48/11),

utvrđuje se da član 11. stav (2) Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02 - ispravka, 30/02 - ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 i 48/11) nije u skladu sa članom II/2. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 1. Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koji se odnosi na ukidanje smrtne kazne u svim okolnostima („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ - Međunarodni ugovori, broj 8/03).

U skladu sa članom 61. stav 2. Ustava Bosne i Hercegovine, ukida se član 11. stav (2) Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02 - ispravka, 30/02 - ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 i 48/11) koji glasi: “Smrtna kazna može se izuzetno propisati i izreći samo za najteže oblike krivičnih djela.”

Ukinuti član 11. stav (2) Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96,

21/96, 21/02, 26/02 - ispravka, 30/02 - ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 i 48/11), u skladu sa članom 61. stav (3) Pravila Ustavnog suda, prestaje da važi narednog dana od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Klub delegata bošnjačkog naroda u Vijeću naroda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je 27. juna 2019. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu ustavnosti člana 11. stav (2) Ustava Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Ustav RS).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Narodne skupštine Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Narodna skupština RS) zatraženo je 2. jula 2019. godine da dostavi odgovor na zahtjev.
3. Narodna skupština RS je dostavila odgovor na zahtjev 25. jula 2019. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

4. Podnosilac zahtjeva smatra da član 11. stav (2) Ustava RS nije u saglasnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i njenim protokolima. U tom pravcu podnosilac zahtjeva se poziva na

- odredbe člana II/1, II/2. i II/3.a) iz Ustava Bosne i Hercegovine, te na odredbe čl. 1. i 2. Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju, člana 1. Protokola broj 6 uz Evropsku konvenciju i člana 1. Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (u daljnjem tekstu: Međunarodni pakt).
5. U iscrpnom zahtjevu podnosilac zahtjeva, između ostalog, ukazuje da Narodna skupština RS ni nakon 16 godina nakon stupanja na snagu Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju nije uskladila Ustav RS sa Ustavom Bosne i Hercegovine i navedenim protokolom. Podnosilac zahtjeva je podsjetio na to da je Vijeće Evrope još od početka 1980. godine uložilo napor da se ukine smrtna kazna širom Evrope, a kao rezultat tih napora je činjenica da od 1997. godine nije bilo izvršenja smrtno kazne u državama članicama Vijeća Evrope. Među prvim konkretnim koracima u tom pravcu smatra se usvajanje Protokola broj 6 uz Evropsku konvenciju, koji je postao prvi pravno obavezujući instrument koji ukida smrtnu kaznu u miru, a od 1989. godine ukidanje smrtno kazne bio je uvjet za pristupanje svim novim članicama Evropske unije. Vijeće Evrope je 2002. godine preduzelo važan korak za zabranu smrtno kazne u svim okolnostima usvajanjem Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju, koji zahtijeva ukidanje smrtno kazne i za djela počinjena za vrijeme rata.
  6. Podnosilac zahtjeva ističe da su svi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini, izuzev entiteta Republika Srpska, u cijelosti ispoštovali međunarodnu obavezu i odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i ukinuli smrtnu kaznu. Nažalost, kako podnosilac zahtjeva navodi, i pored činjenice da odredbe člana 5. Ustava RS govore da se ustavno uređenje tog entiteta temelji na garantiranju i zaštiti ljudskih prava i sloboda u skladu sa međunarodnim standardima, smrtna kazna je još dio Ustava RS. Ukazano je, također, i na činjenicu da krivični zakoni u Bosni i Hercegovini ne propisuju smrtnu kaznu, ali da sporni član 11. stav (2) Ustava RS, i pored toga, propisuje da se smrtna kazna, izuzetno, može izreći za najteže oblike krivičnih djela.
  7. Potom, podnosilac zahtjeva ukazuje da su se predstavnici svih naroda u Republici Srpskoj složili s tim da se sporna odredba iz Ustava RS treba brisati, ali se to nije desilo. U vezi s tim, podnosilac zahtjeva obrazlaže zbog kog razloga se to još nije desilo iako je još 2009. godine preduzeta inicijativa u tom pravcu, tako da je Narodna skupština RS usvojila akt koji je obuhvatio 29 amandmana na Ustav RS, uključujući i amandman koji je propisivao brisanje spornog člana 11. stav (2) Ustava RS. Da bi ovakvo rješenje bilo u cijelosti usvojeno i da bi stupilo na snagu, prema članu 135. Ustava RS, za njega je trebalo da glasa i većina članova Vijeća naroda iz svakog konstitutivnog naroda i reda Ostalih, što se nije desilo, jer su se amandmani usvajali „u paketu“ sa ostalim, uglavnom spornim amandmanima koji podnosioci zahtjeva nisu mogli podržati. Upravo zbog tog

razloga, amandman koji se odnosio na brisanje člana 11. stav (2) Ustava RS, koji nije sporan, nije mogao biti usvojen, jer nije bilo omogućeno pojedinačno usvajanje amandmana na Ustav RS.

8. Podnosilac zahtjeva ističe da su izvještaji Evropske komisije ukazivali na to da je potrebno ukinuti odredbe o smrtnoj kazni u Ustavu RS, jer takva odredba predstavlja veliku prepreku za usaglašavanje pravnih propisa sa evropskim stečevinama, a samim tim i za članstvo u Evropskoj uniji. Protokol broj 13 uz Evropsku konvenciju usvojen je 3. maja 2002. godine, a Bosna i Hercegovina ga je ratificirala 29. jula 2003. godine, a na pravnu snagu je stupio 1. novembra 2003. godine, kada je nastala i obaveza Bosne i Hercegovine da se pridržava njega i da ga primjenjuje u domaćem pravu. Članom 1. navedenog protokola ukinuta je smrtna kazna u svim okolnostima, a članom 2. istog protokola određeno je da se na osnovu člana 15. Evropske konvencije odredbe protokola ne mogu derogirati. Podnosilac zahtjeva ukazuje da je Protokol broj 13 stupio na snagu radi jačanja zaštite prava na život garantiranog članom II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Evropske konvencije, a pravo na život jeste jedno od osnovnih ljudskih prava, koje predstavlja pravni i politički preduvjet za ostvarivanje svih drugih prava i sloboda. Pravo na život je najveća vrijednost u međunarodnoj hijerarhiji prava i ono je zaštićeno obavezujućim standardima na univerzalnom i regionalnom nivou.
9. Podnosilac zahtjeva smatra da je sporna odredba iz Ustava RS kojom se propisuje mogućnost izricanja smrtne kazne za najteže oblike krivičnih djela neustavna, jer takva odredba krši navedene odredbe iz Ustava Bosne i Hercegovine i Evropske konvencije i njene protokole.

b) Odgovor na zahtjev

10. Narodna skupština RS u odgovoru na zahtjev, prije svega, osporila je ovlaštenje podnosioca zahtjeva za pokretanje zahtjeva, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, jer Vijeće naroda RS ne predstavlja jedan poseban dom Narodne skupštine RS, što proizlazi iz člana 69. stav (2) Ustava RS. Stoga je jasno da Vijeće naroda koje posjeduje restriktivnu nadležnost predstavlja jedno posebno tijelo za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa bilo kojeg od konstitutivnih naroda, a ne drugi dom Narodne skupštine RS.
11. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahtjeva o neusklađenosti člana 11. stav (2) Ustava RS sa odredbama iz Ustava Bosne i Hercegovine, Narodna skupština RS je vrlo opširno obrazložila koje je aktivnosti preduzela u periodu od 2007. do 2009. godine radi brisanja spornog člana 11. stav (2) iz Ustava RS, ali da Klub Bošnjaka u Vijeću naroda RS nije bio protiv amandmana na Ustav RS, među kojim je i amandman o brisanju sporne odredbe o smrtnoj kazni, amandmani bi bili usvojeni, čime bi Republika Srpska u potpunosti izvršila usklađivanje svog ustava sa Evropskom

konvencijom i njenim protokolima, a samim tim i sa Ustavom Bosne i Hercegovine. U tom pravcu ističu da su bošnjački delegati u Vijeću naroda jedini krivci zbog toga što Ustav RS još nije usklađen sa Evropskom konvencijom. U odgovoru je posebno naglašeno da u situaciji u kojoj isti subjekt koji je nadležan za usvajanje amandmana i koji je odbio da usvoji amandman koji bi omogućio stavljanje van snage spornog člana 11. stav (2) Ustava RS sada, nakon više od sedam godina, podnosi zahtjev za ocjenu ustavnosti spornog člana sa Ustavom Bosne i Hercegovine, što predstavlja pravni nonsens, direktnu zloupotrebu njihove nadležnosti i neodrživu pravnu situaciju.

12. Konačno, u odgovoru je istaknuto da je Narodna skupština RS usvojila Amandman CXXV u okviru prijedloga Amandmana CXXII-CL na Ustav RS dvotrećinskom većinom, u skladu sa članom 135. stav (2) Ustava RS, a da je na javnoj raspravi cijela javnost, uključujući i zvanično očitovane stavove predstavnika Evropske unije i Vijeća Evrope, dala podršku predloženim amandmanima na Ustav RS, čime su oni dobili potpuni legitimitet. Sa druge strane, bez ikakve podrške javnosti i građana, bez gotovo ikakvog legitimiteta, delegati Kluba bošnjačkog naroda onemogućili su usvajanje amandmana na Ustav RS na sjednici održanoj 26. aprila 2012. godine.
13. Pošto zbog svega navedenog Narodna skupština RS nije u mogućnosti da pruži drugi odgovor na zahtjev, osim već iznesenog, predloženo je da Ustavni sud zatraži odgovor od podnosioca zahtjeva, kako bi se stekao uvid u stvarne razloge zbog kojih je ovaj zahtjev podnesen i zbog čega je predmetni član Ustava RS još na snazi, protivno Ustavu Bosne i Hercegovine.

IV. Relevantni propisi

14. **Ustav Republike Srpske** („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02 - ispravka, 30/02 - ispravka, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 i 48/11) u relevantnom dijelu glasi:

Član 11. stav (2)

(2) Smrtna kazna može se izuzetno propisati i izreći samo za najteže oblike krivičnih djela.

(Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa na srpskom jeziku, kako je objavljen u službenim glasilima, jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima.)

15. **Ustav Bosne i Hercegovine** u relevantnom dijelu glasi:

Član II

Ljudska prava i osnovne slobode

1. Ljudska prava

Bosna i Hercegovina i oba entiteta će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. (...)

2. Međunarodni standardi

Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.

3. Katalog prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

a) Pravo na život.

16. Protokol broj 6 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda o ukidanju smrtne kazne ("Službeni glasnik BiH" broj 6/99) u relevantnom dijelu glasi:*Član 1.**Ukidanje smrtne kazne*

Smrtna kazna se ukida. Niko se ne smije osuditi na takvu kaznu ili pogubiti.

*Član 2.**Smrtna kazna u vrijeme rata*

Država može u svom zakonodavstvu predvidjeti smrtnu kaznu za djela počinjena u vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti; takva kazna primjenjuje se samo u slučajevima predviđenim zakonom i u skladu sa njegovim odredbama. Država saopćava generalnom sekretaru Vijeća Evrope relevantne odredbe tog zakona.

17. Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima čiji je cilj ukidanje smrtne kazne („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 31/00) u relevantnom dijelu glasi:*Član 1.*

1. Nijednom licu koje potpada pod jurisdikciju države članice ovog protokola ne može se izreći smrtna kazna.

2. Svaka država članica preduzima sve potrebne mjere za ukidanje smrtne kazne u okviru njene jurisdikcije.

Član 2.

1. Nikakva rezerva nije dopuštena na ovaj protokol izuzev one koja je izjavljena u vrijeme ratifikacije ili pristupanja kojom se predviđa primjena smrtne kazne u vrijeme rata u slučaju presude za najteži zločin vojne prirode izvršene u vrijeme rata.

2. Država članica koja izjavi takvu rezervu u vrijeme ratifikacije ili pristupanja dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda odgovarajuće propise svog unutrašnjeg zakonodavstva koji se primjenjuju u vrijeme rata.

3. Država članica koja je izjavila takvu rezervu obavještava generalnog sekretara Ujedinjenih naroda o svakom početku ili završetku ratnog stanja na njenoj teritoriji.

18. Protokol broj 13 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda o ukidanju smrtne kazne u svim okolnostima ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" - Međunarodni ugovori, broj 8/03) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ukidanje smrtne kazne

Smrtna kazna se ukida. Niko se ne smije osuditi na takvu kaznu ili pogubiti.

Član 2.

Zabrana derogacije

Odredbe ovog protokola ne smiju se derogirati na osnovu člana 15. Konvencije.

Član 5.

Odnos prema Konvenciji

Odredbe člana od 1. do 4. ovog protokola smatraju se među državama stranama ugovornicama, dodatnim članovima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se u skladu sa tim.

V. Dopustivost

19. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredaba člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. Pravila Ustavnog suda.
20. Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to:

-Da li je odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim Ustavom, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine.

-Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

21. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnijelo je sedam delegata Vijeća naroda Republike Srpske, koje ukupno broji 28 delegata, što čini $\frac{1}{4}$ članova bilo kojeg zakonodavnog organa entiteta, što znači da je, suprotno tvrdnjama Narodne skupštine RS, zahtjev podnio ovlašteni subjekt, u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj U 7/10 od 26. novembra 2010. godine, tačka 21, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

VI. Meritum

22. Podnosilac zahtjeva smatra da odredba člana 11. stav (2) Ustava RS nije kompatibilna sa odredbama iz Ustava Bosne i Hercegovine, i to članom II/1, II/2. i II/3.a) i međunarodnim protokolima kojima se smrtna kazna ograničava, odnosno potpuno ukida, a radi se o protokolima br. 6 i 13 uz Evropsku konvenciju i Drugom fakultativnom protokolu uz Međunarodni pakt (vidi Relevantne propise).
23. S druge strane, Narodna skupština RS ne spori da član 11. stav (2) Ustava RS nije kompatibilan sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim protokolima kojima se ukida smrtna kazna u svim

okolnostima. Međutim, Narodna skupština RS odgovornost za činjenicu da sporna odredba još egzistira u Ustavu RS stavlja na teret upravo podnosiocu zahtjeva, što podneseni zahtjev, prema tvrdnjama Narodne skupštine RS, čini kontradiktornim.

24. Polazeći od navoda zahtjeva Ustav Bosne i Hercegovine članom II/1. obavezuje Bosnu i Hercegovinu i njene entitete da osiguraju najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, dok se članom II/2. utvrđuje da se prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji i njenim protokolima direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini.
25. Pravo na život iz člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, kao osnovno ljudsko pravo, predstavlja osnovnu vrijednost u demokratskom društvu. Polazeći od značaja prava na život Ustavni sud podsjeća da su države članice Vijeća Evrope sa željom da jačaju zaštitu tog prava uložile napor da putem međunarodnih akata osiguraju ukidanje smrtne kazne. U tom pravcu Ustavni sud podsjeća da je Evropski sud za ljudska prava 2003. godine u predmetu *Öcalan protiv Turske* iznio stav da su područja koja pokrivaju države članice Vijeća Evrope postala „zona bez smrtne kazne“ i da bi se moglo reći da se smrtna kazna u vrijeme mira počela smatrati neprihvatljivom, ako ne i nečovječnim oblikom kazne koji više nije dopušten pozivom na član 2. Evropske konvencije (vidi, Evropski sud za ljudska prava, presuda (Prvi odjel), 12. mart 2003. godine, broj 46221/99).
26. Uzimajući u obzir promjene do kojih je došlo u više država članica Vijeća Evrope, koje su izražavale opću tendenciju ukidanja smrtne kazne, države članice Vijeća Evrope usvojile su u Strassbourgu 28. aprila 1983. godine Protokol broj 6 o ukidanju smrtne kazne (vidi Relevantne propise). Ustavni sud podsjeća na to da je zabrana smrtne kazne propisana Protokolom broj 6 stvorila nederogabilno konvencijsko pravo, ali tom pravu nije pružila apsolutnu zaštitu. Zabrana propisivanja smrtne kazne, shodno tom protokolu, ne važi za djela počinjena u vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti, ako to svojim zakonom predvidi država.
27. Ustavni sud podsjeća da je korak dalje na ukidanju smrtne kazne učinjen donošenjem Drugog fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt prema kojem je, u suštini, zabranjeno izvršenje smrtne kazne i u miru, a za vrijeme rata smrtna kazna je dopuštena samo ukoliko se izvršava na osnovu presude zbog nekog naročito teškog djela vojne prirode, počinjenog u vrijeme rata i ako je taj izuzetak napravljen međunarodnopravnom izjavom o rezervi u trenutku ratifikacije ili pristupanja paktu.
28. S ciljem potpunog ukidanja smrtne kazne, članice Vijeća Evrope su u Vilniusu 3. maja 2002. godine usvojile Protokol broj 13 o ukidanju smrtne kazne u svim okolnostima (vidi Relevantne propise), koji je stupio na snagu 1. jula 2003. godine. Neposredna posljedica njegovog stupanja na snagu

očitovala se u posrednom stavljanju van snage člana 2. Protokola broj 6 koji je omogućavao da zabrana propisivanja smrtne kazne ne važi za djela počinjena u vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti, ako to svojim zakonom predvidi država. Navedeno ukazuje da se član 2. Protokola broj 6 i Protokol broj 13 međusobno isključuju, tako što Protokol broj 13 posredno derogira član 2. Protokola broj 6, a istovremeno derogira i drugu rečenicu stava 1. člana 2. Evropske konvencije. Iako se iz samog teksta Evropske konvencije ne vidi, tim protokolima je prvi, a dosad i jedini, put izmijenjena jedna materijalna konvencijska odredba koja uređuje neko zaštićeno ljudsko pravo. Radi se o drugoj rečenici člana 2. stav 1. Evropske konvencije, koja glasi: „...Niko ne smije biti namjerno lišen života osim prilikom izvršenja presude suda kojom je osuđen za krivično djelo za koje je zakonom predviđena ova kazna.“

29. Dakle, stupanjem na snagu Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju smrtna kazna je ukinuta u svim okolnostima. S obzirom na to da od svog stupanja na snagu Protokol broj 13 uz Evropsku konvenciju, koji se odnosi na ukidanje smrtne kazne, predstavlja pravno obavezujući akt za sve nivoe vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući i njene entitete, očigledno je da neustavnoj odredbi člana 11. stav (2), koja izuzetno omogućava izricanje smrtne kazne za najteža krivična djela, nije mjesto u Ustavu RS.

30. Stoga, imajući u vidu sve prethodno izneseno, Ustavni sud, bez ikakve dileme, zaključuje da odredba člana 11. stav (2) Ustava RS nije kompatibilna sa članom II/2. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 1. Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju kojim se smrtna kazna zabranjuje u svim okolnostima.

VII. Zaključak

31. Ustavni sud zaključuje da osporena odredba člana 11. stav (2) Ustava RS, koja izuzetno propisuje izricanje smrtne kazne za najteža krivična djela, nije u skladu sa članom II/2. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 1. Protokola broj 13 uz Evropsku konvenciju, koja se odnosi na zabranu izricanja smrtne kazne u svim okolnostima, koji je Bosna i Hercegovina ratificirala i koji predstavlja pravno obavezujući akt za sve nivoe vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući entitet Republika Srpska.

32. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

33. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević